

Izlože razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2.—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1., Učiteljska tiskarna.

Krivci so se izdali sami.

Zagreb, 29. „Narodna Politika“ javlja iz Beograda, da v narodnem predstavništvu z veliko napetostjo sledijo dogodkom na Hrvatskem, ker je od tega odvisno vprašanje demisije hrvatske deželne vlade in morda tudi osrednje vlade.

Zagreb, 29. „Novosti“ javljajo iz Beograda: Debata o dogodkih na Hrvatskem, kakor tudi izjava ministrskega predsednika glede te zadeve je v narodnem predstavništvu vzbudila strah, da bodo ti dogodki vplivali na obstoj sedanje vlade. Ogovor ministrskega predsednika se tolmači kot obsodba Narodnega kluba, ki zastopa stališče, ki je stališču vlade protivno. 16 govornikov se je prijavilo, da bodo razpravljali o tej zadevi.

Millo razpušča občinske uprave.

Dubrovnik, 29. Admiral Millo, guverner Dalmacije, je razpustil naše občinske uprave in jih nadomestil z italijanskimi oblastmi, ki trošijo denar brez ozira na interese občine. To je velika nevarnost za vse dalmatinske občine. Šole se zapro, ker nimajo dovolj sredstev za vzdrževanje pouka. Poleg teh naredb admiral Millo, s katerimi hoče gospodarsko in moralno upropasti člane našega naroda v okupiranem ozemlju, je on pred kratkim izdal razglas prebivalstvu, da bo na najmanjše pritožbe zoper prebivalstvo obsojal na velike denarne globe in na cel leta ječe.

Rusko-poljski mir.

Varšava, 28. V razgovoru z poročevalcem angleškega in ameriškega časopisa je izjavil poljski minister za zunanje posle Sapich, da je popolnoma prepričan, da pogajanja v Rigi ne privedejo samo do premirja, temveč tudi do podpisa miru. Minister je tudi poudarjal, da pohod poljskih čet na litvansko ozemlje nima političnega značaja, temveč je zgolj strateškega pomena.

Miljukov predsednik ruske republike.

Moskva, 29. „Izvestja“ poročajo iz Krima: Wrangel namerava izklicati Miljukova za predsednika ruske republike.

Porazgovori glede povratka Karla na Madžarsko.

Budimpešta, 29. V inozemskih listih iz berlinskega vira razširjena vest, da ima poslanec narodne skupščine Edmund Beniczki po nalogu madžarske vlade porazgovore z bivšim kraljem Karlom v svrhu njegovega povratka na Madžarsko, je popolnoma neresnična.

POGAJANJA O JADRANSKEM VPRAŠANJU.

Zagreb, 29. „Rieč“ javlja iz Beograda: Vlada je pozvala Pašiča, naj se skupno z zunanjim ministrom dr. Trumbićem udeležijo pogajanj z italijansko vlado. Dosedaj Pašič o tem še ni podal svoje izjave. Jadransko vprašanje se bo najbrže rešilo tekoni kakih desetih dni. Italija želi, naj bi se pogajanja vršila na nezemljem ozemlju, dočim bo naša vlada predlagala eventuelno kako mesto v Švici. Danes se mora Pašič končnoveljavno odločiti, ali se udeležijo pogajanj ali ne. Ako on ne pristane na poziv vlade, bi moral iti k pogajanjem ministrski predsednik dr. Vesnić, pa samo, če bi na italijanski strani sodeloval tudi Giolitti. Sicer pa se mesto Pašiča udeležijo pogajanj dr. Spalajković. Kot eksperta bosta naknadno pozvana k pogajanjem bivši črnogorski minister Radović in dr. Otokar Rybář.

DRŽAVNI ZBOR.

Beograd, 29. Državni odbor je imel danes ob devetih dopoldne sejo, na kateri so izvolili predsednike okrožnih (županijskih, komitatjskih) volilnih odborov.

ŠTEFAN RADIČ.

Zagreb, 29. Današnji „Hrvat“ javlja, da je v procesu Stefana Radiča stol sedmorice kot vrhovno sodišče, ki se bavi z ničnostno pritožbo Stefana Radiča sklenil, da se vpraša narodno predstavništvo v Beogradu, ali snatra Radiča za svojega člana. Nadale, da se vpraša, ali je njegov zastopniški mandat, ki ga je dobil od svoje stranke, veljaven.

TAKE IONESCU V RIMU.

Rim, 28. Listi poročajo iz Rima: Porazgovori med Tako Ionescu in Giolittijem so imeli namen, odstraniti vsak sum, da ima Rumunija namero, ki nasprotuje interesom Italije. Take Ionescu je podal izjavo o načrtu male entente, ki bi obsegala poleg drugih članov še Rumunijo, Grško in Poljsko. Razložil je diplomatskemu zastopniku Madžarske naloge male entente, da bi Madžarska vedela, kakšno usodo bi imel poizkus, izpremeniti določene meje Madžarske.

FINANČNA KONFERENCA V RUSLU.

LDU Pariz, 28. sept. Francoski odposlanec na bruseljski finančni konferenci Yvenol je večeraj obrazložil finančno stanje v Franciji in poudarjal, da se je posrečilo, napraviti normalen budget, v katerem se trajni izdatki pokrivalo z davki. Omenil je, da prevladuje finančni položaj Francije potreba, vzpostaviti po vojni razrušeni kapital. Francoska država je započela to delo, ne da bi počakala na udeležitev pravice, katere ji zagotavlja mirovna pogodba, od česar ima korist ves svet.

Berlin, 29. Listi javljajo iz Bruslja: Na večerajšnji popoldanski seji konference je izjavil ameriški delegat Boyden, da more Evropa šele tedaj upravičeno pričakovati podelitev kreditov, kadar bo sovravnost med državami odstranjena. Po tem je zlasti dolžnosti zmagovalnih držav, da kar najpriaznejše nastopajo proti premaganecem.

ZAPLENJENI DRAGULJI.

Pariz, 29. Kakor poroča „Matin“ iz Londona, so ameriška carinska oblastva zaplenila 14 zabojev draguljev, naslovljenih na zastopnika Moskve v Washingtonu. Zaboji so bili vkrcani v skandinavskem pristanišču. V enem teh zabojev je bilo 100 diamantov.

Pred odločitvijo!

Že dve leti konsolidirajo jugoslovanski državniški novo državo, pa bi skoro lahko rekli, da je danes manj konsolidirana kakor je bila pred enim letom. Kje tič tukaj oravi vzrok, ni težko uganiti. Imamo narodno predstavništvo in iz strank sestojajočo vlado, ki je po milosti jačjih in reakcionarnijših strank na svojem mestu.

V vladi kolikor smo jih še imeli doslej so prevladovali politiki, ki so imeli pred očmi koristi svoje politične stranke. To lahko trdimo o naših klerikalcih, liberalcih, srbskih staroradikalcih in vseh tistih skupinah meščanskega kalibra, ki so se tuptam prikopali do zelene vladne mize.

Zaradi tega se nam ni prav nič čuditi, če ta ali ona stranka sama sebe prodaja, če lezemo v čreva tem ali onim politikom do zadnjega opetnika in se ne upamo niti ust odpreti. Čeprav pri nas vse gospodarstvo, kulturne zavode, svoboščine, vrag jemlje. Pomislimo samo na našo majhno industrijo, ki je bila sposobna, da se razvije: ljudje je ne bo več. In vse pogoje, da bi jo dvignili, vso samostojnost mečejo naši liberalci od sebe, samo da bi ne utonili pod pestjo prepotentnega klerikalizma v Sloveniji. Ni jim mar do dela za kulturni in gospodarski napredek, do lastnih naporov, ne, v okrilju drugih ljudi se hočejo senčiti in počivati v senci njih plašča.

Ta nesamostojnost, ta neodločnost pri nas v Sloveniji je kriva današnjih razmer prav v veliki meri. V Beogradu ne poznajo naših potreb, doli so celo naši čevlji, sladkor in menda tudi klobuki luksus. Listi so te dni poročali, da je trgovinski minister Todorović na neki gospodarski konferenci kratkoma odklonil razpravo o gospodarskih vprašanjih, in ko so mu rekli, da delavstvo nima dela, je svetoval, da naj gre k vojakom, se bo že tam dobilo delo. Pod takimi razmerami je vsak napredek izključen in gospodarsko

blagostanje nemogoče, zlasti po pokrajinah, ki so po naravi pasivne in bi se utegnile gospodarsko dvigniti le s pospeševanjem industrije.

Sedaj se nahajamo pred volitvami v konstituanto, Slovenija je majhna deželica. Obe meščanski stranki, ki sta v politiki in gospodarstvu hoteli imeti nekaj vpliva v Beogradu, sta vedno tako obračali svoj plašč, da je draginja lepo naraščala, da so veržniki bratje in strici neovirano veržili, monopolizirali trgovino in izmogli narod že precej do kosti. Berači so postali milijonarji, delavni sloji kmetijski in industrijski kolikor ga je še, je pa prišel v bedo, ki se še vsak dan veča. Tudi so se tuptam oglašili in „protestirali“, a doli, pred ljudmi, ki nimašo zmisla za aktualna vprašanja, so se pa klanjali prikimavali iz gole politične sebične servilnosti.

Ali hočemo te razmere izpremeniti?

Kar najbolj merodajna za prenovitev teh razmer bo volitev v konstituanto. Nazadnjaške meščanske stranke bodo sklepale kompromise prav iz tistih vzrokov, kakor so to delale doslej v Beogradu. Voditelji bodo hoteli ostati, vsaj so kot meščanske stranke sorodne z njimi, zadovoljni z reakcijo, zadovoljni z verižništvom in navijanjem cen, in to, kar je ugodno za te ljudi, to ni ugodno za delovne sloje, delavstvo, uradništvo in male kmete, obrtnike. Ustava bo taka kakršni ljudje bodo v konstituanti; zgodovina teh dveh let nas pa uči, da ta vladajoča gospoda ni za ljudstvo. Ni!

Zbiramo zaradi tega za volitev v konstituanto svoje sile. Vsi sloji, ki trpe, ki jih je ta gospoda prezirala in zatirala, morajo iti v skupni fronti v boj za svoje pravice. Pričakovati nimamo od teh ljudi nič, pač pa moramo kot socialni demokrati nastopiti pri volitvah odločno, da bomo primerno zastopani v konstituanti, ker sicer bodo napravili gospodje namesto ustave le — spako.

Dogodki na Hrvatskem v narodnem predstavništvu.

LDU Beograd, 28. sept. 127. se stanek začasnega narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Stanoje Vukčević ob 4. dopoldne. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje je stavilo več poslancev razna vprašanja na minstre.

Nato se je prešlo na pomensko glasovanje o st. germajnski mirovni pogodbi. Za ratifikacijo je glasovalo 175 poslancev, proti pa 3. Zatem je prišla na dnevni red interpelacija posl. Viléma Bukšega in tovarišev na celokupno vlado o dogodkih na Hrvatskem povodom pisa in žigosanja vprežne živine. Posl. Vilém Bukšeg izvala v utemeljevanju svoje interpelacije: Papis in žigosanje koni ter druge živine na Hrvatskem se je izvedel po starem zakonu kraljevine Srbije, ki je danes tako za Srbijo samo, kakor tudi za vse druge kralje zastarel in neprimeren. Istočasno se je tudi vršilo rekviriranje ne da bi se plačala ljudstvu odvzeta živina. Sporedno s tem se je tudi vršilo odzemanje živine za tlako vojski. Vse to je bilo v veliko škodo gospodarstva zlasti sedaj v času živce in trgovanja koruze. Vse to se je zgodilo, ne da bi bilo ljudstvo pravočasno poučeno ali drugače obveščeno kakor se je to res pozneje zgodilo pri napisu. Žigosanju in rekviriranju. Enako se je postopalo tudi v Bosni in v drugih pokrajinah. Pri uporu, ki je ob tej priliki nastal v Hrvatski in ki ima svoje vzroke v slošni nezadovoljnosti kmetijskega prebivalstva, je došlo do oboroženega sponzda, pri katerem so bili ranjeni. Za tem je začelo s svo-

jim delovanjem podivjano orožništvo, ki je z ljudstvom na nečuden barbarski način postopalo, da je še sedaj mnogi težko ranjenih kmetov v bolnišnici. Vprašam celokupno vlado: 1. Ali je omogočila, da se ljudstvo pravilno obvesti o pravem namenu pisa in žigosanja živine. 2. Ali je vodila račun o splošnem razburjenju naroda in dosledno napravljenemu uravnavala svoje postopanje za dosego namena, ki naj bi bil dal povod za upor kmetijskega življa. 3. Kaj je ukrenila sedaj, da se zastareli prednisi srbskega vojnega zakona prilagode sedanjim gospodarskim razmeram z ozirom na večji obseg države in različne razmere. 4. Zakaj je vlada dopustila divjanje orožništva in ni takoj ustavila to divljanje nad žrtvami upora: ali je že podvzela in kaj je podvzela, da se krivci in ubilci kmetov za karito kaznujejo. — Posl. Bukšeg je v svojem polumnem govoru naglašal, da je politični režim v Hrvatski isti kakor za Avstrije. Vojaška oblast je desavirala civilno. Žigosanje živine se je izvedlo po starem vojnem zakonu Srbije iz l. 1883., ki je neprimeren. Za srbska narodna skupščina je razpravljala proti temu zakonu, ko je nazal. Govornik je nato navedel, da je major Ilić v Beogradu tolkel s puškinim kopitom kmete in jih nsoval. Tako postopanje je najhujši strup za državo in narodno edinstvo. (Burno odobravanje in plask.) Istočasno se je vršilo rekviriranje, ne da bi se ljudstvu plačala živina. Orožništvo je postopalo tako barbarsko, da leži še nad 50 kmetov

težko ranjenih radi batnanja v belovarski bolnišnici. Batnanje je sistem ki se izvala na Hrvatskem. Upam, da bo vlada izjavila, da bo kaznovala krivce in ne samo one, ki so z druge strani pokazali zakon. (Burno odobravanje in plask.) — Predsednik dr. Stanoje Vukčević: Ministrski predsednik dr. Milenko Vesnić ima besedo!

Min. predsednik dr. Vesnić: Gospoda! G. interpellant Bukšeg bo dal vladi prav, da ni niti trenutka izpustila, da ne bi o žalostnih dogodkih v enem delu naše domovine v prvem trenutku, ki bi bil mogoč, podala narodnemu predstavništvu potrebnih podatkov. G. interpellant bo istotako priznal, da smo mi bili pripravljeni njegovo interpelacijo protivno onemu, kar se je zgodilo z drugimi interpelacijami sprejeti in o njej razpravljati istotako v prvem trenutku, ko je bilo to mogoče. To je bilo, gospoda, potrebno zato, ker ima vlada vrede na te dogodke isto čustvovanje kakor to imajo in kakor bi bilo potrebno, da je imajo vsi pravi rodoljubi te države. Vlada nima ničesar prikrivati z ozirom na organe države in na krivce teh dogodkov. G. interpellant bo priznal, da je vlada ostala v tem težkem položaju na zakonito legalnem stališču in da ni niti trenutka mislila na to, da bi v teh krajih preglašala kako izredno stanje, da se bila v samih dogodkih kakor tudi v prejšnjih priključ izkušnje in da se bila posledica te izkušnje morebiti želja, da se ti določki končajo čimprej in čim odločneje preiskavajoč to, gospoda, moram reči protivno temu, kar trdi in misli G. interpellant, da je naše prepričanje, da te žigosane živine samo povod, samo izgovor za te dogodke in da je pravi vzrok teh dogodkov v političnih tendencah samih enega dela našega naroda, ne preč zavedenega in dodajem, nezadostno obveščene, nezadostno braničnega, poleg tega da je bil ponekod od lastnih vodil popolnoma obvladan. Nečem se spuščati v podrobnosti za dokaz teh svojih trditve. G. interpellant in njegovi tovariši morejo imeti prav, ako kritikujejo zakon in ako naidejo, da je treba ta zakon izpremeniti. Ta zakon, gospoda, ima za seboj preteklost, in more se reči, da ima na svojih plačnicah zapisano tudi delo za prošlost. To je organizacija vojske prejšnje kraljevine Srbije. To delo je usneš te vojske. (Plask.) Jaz vendar ne trdim, gospoda, da je ta zakon času primeren, in jaz soglašam s tem, da se v njem morelo storiti in da bi bilo morebiti potrebno izvršiti gotove izpremembe. Toda za to je treba reda, so nota in načini. Za ta red mora in načine so prednisi v naši državi, kakor so prednisi v vseh drugih državah, in noben državljani zavedajoč se svojih državljanskih pravic in zlasti svojih državljanskih dolžnosti, posebno ne kak laven delavec, še manj pa kak član vlade ne more pristati na to in ne more dopustiti, da se tak zakon izprememi, da torej nasilno radi tega ker v danem trenutku ne ugaia interesom ene ali druge strani ali celo če hočete gotovemu razredu.

V tem, kakor tudi v drugih volitvah v naši državi, kakor tudi drugod mora se dogoditi in dogaja se in tudi pri teh dogodkih, o katerih govorimo, se zdi da se je dogodilo, da so neki organi državne oblasti ne samo prekršili svoj dolžnost, ne samo prekršili mejo svoje oblasti temveč da so šli tudi dalje in da so se prekršili zoper pozitivni zakon naše države. Gospoda, tudi G. interpellant je omenil tak primer, omenil je primer majora Ilića.

V imenu vlade in vseh svojih tovarišev morem izjaviti da se bo do taki primeri preiskali in — iz-

polnil zakon. Gospod interpellant je govoril tudi o batinanju, govoril je o tem kot o običnem pojavu. Izjavljam vam da v zakonu prejšnje kraljevine Srbije, ki je razširen na našo domovino, posebno v zakonu o ureditvi vojske, ne samo da batinanje ni dopustno, temveč da je na strogo prepovedano (posl. Bukšeg: Pa se vendar vrši!) Dr. Vesnić nadaljuje: Kadar se bo gospoda vsak tak posamezni primer predložil, bo šel svojo pot, se bo preiskal in proti dotičnemu se bo postopalo, kakor sem vam rekel, po zakonu.

Gospoda, vlada, ki ne bi smatrala za svojo prvo in osnovno dolžnost, da štiti osebo varnost in osebna prava vsakega državljan naše države, v nobeni državi ne bi smela niti trenutek ostati na tako častnem obnem na tako odgovornem mestu. — Po govoru vladnega predsednika govori posl. Miladinović (radikalec) nato pa predsednik dr. Vukčević zaključil ob 21. sejo in odredi prihodnjo sejo za tisti ob 16 z istim dnevnim redom.

Demagoštvo trapastih komunistov.

Silno bi se radi ognili osebnosti, ako bi bilo to mogoče, toda najnovejši dogodki v delavskem gibanju so taki, da moramo delavstvo zopet opozoriti na nekatere stvari ki tako grozljivo obstoj delavskih organizacij. Že dolgo časa se vrše pogajanja glede zedinjenja strokovnih organizacij in naše slovenske organizacije so pripravljene združiti se z bratskimi organizacijami tako da se dve drugega podpirajo in skupno delajo. Srbičanci pa tega ne želijo, marveč zahtevajo da jim izročimo vse svoje imetje, da onustimo podnoro in da toliko zvišamo prispevke, da bomo štirikrat toliko plačevali v kronah kakor oni plačujejo v dinarjih. To je pa po naših razmerah za sedaj nemogoče in vrhunska zahteva, da se popolnoma podvržemo belgarizmi komunistični stranki, kar že iz delavskega stališča ne bi bilo nametno vrhunska nam na naš društveni zakon kot takega ne dopušča. Tako zedinjenje, kakor ga Srbi zahtevajo, je danes nemogoče, če bi tudi naši občni zbori to sklenili, ki imajo pravico kaj takega skleniti. Že to so taki vzroki, da ni zedinjenje mogoče, če niti ne upoštevamo, da komunisti z brezobzirno zlohnostjo razbijajo strokovne organizacije po Hrvaškem in Slavoniji ter skušajo isto v Sloveniji. Nikdar še nisimo slišali da bi komunisti razbijali krščanske ali pa liberalne organizacije — zakaj to bo menda vsak razumel, če le nekoliko pozna politične boje.

V Sloveniji je nekaj takih ljudi, ki mislijo, da morajo delavske organizacije razbiti. Ti ljudje lažijo po sestankih in shajih, pisarstvo kot zavratni hinavci za hrbtno odborov na podružnice in posamezne osebe ter huišajo z nepoštenimi sredstvi in najbrže tudi nameni proti organizacij. V dokaz navedimo par primerov.

V rudarsko organizacijo so zanesli razkol z obrekovanjem razni Perdan in Makuci (oba odbornika železničarske organizacije) in drugi, ker so hoteli izrabiti prav na nepošten način rudarsko delavstvo. V nedeljo je bil v Ljubljani shod stavbinskih delavcev na katerem je govoril znani železničar in od-

bornik železničarske organizacije Perdan, ki je na nepošten način obrekoval strokovne organizacije strokovno komisijo in razne sodrugi. Napadel je tiste organizacije kot odborniki železničarske organizacije, ki so bile ob zadnji železničarski stavki solidarne z železničarji, ki so stavkale tri dni, rudarji deloma nad teden dni, da bi jim pomagali. Tisti Perdan, ki prav gotovo ni pameten človek, ki je železničarsko stavko v Sloveniji spravil ob dobro ime s svojim neumnim govorjenjem in ki je še danes kljub temu odbornik v tisti organizaciji. S takimi lažmi in trapanjami se ne dela za delavsko solidarnost in dovoli žalostno je, da sede taki »veliki« odborniki v organizacijah.

Skoro slično vlogo igra v kovinarski organizaciji tisti neodkriti Kolesar, ki ga je zadnji kovinarska organizacija izključila. Tudi ta pisari okoli na intrigantski način, kakor utege le človek, ki ni pošten in odkrit tovariš. Razposlal je glede kovinarskega kongresa nesramno okrožnico, ki bi to pošten človek ne podpisal, na podružnice in hoče z njimi napraviti zmede med organiziranimi kovinarji. Namen je razdreti organizacijo, škodovati delavstvu in oslabiliti. Tega dejstva ne utaje še tako nedolžni in hinavske oči.

Naša dolžnost je, da opozorimo na to za delavstvo nevarno delo naših sovražnikov, ki dobivajo potuho od tistih belgarizmi ljudi, ki nam na drugi strani ponujajo »bratsko« roko. Dolžnost vseh naših podružnic v strokovni organizaciji je, da se ravna po nasvetih in sklepkih svojih osrednjih društev, ker bodo na občnih zborih itak dobili potrebna pojasnila in odgovor in že danes jih lahko zavrnemo, da bodo hvaležni svojim odborom, da jih niso prodali ljudem, kakršni so ti ki pri nas agitirajo za komunizem. Mnogo so že škodovali proletariatu ti ljudje, dolžnost zavednega delavskega delavstva pa je, da to razdiranje nastavi. Zavedni in pošteti delavci ne delajo kakor ti.

Telegrami.

RUSKO-POLJSKA VOJNA.

Moskva, 28. Pri Kovnu se nadaljuje bitka boji. Uspešno nadaljuje svoj protinapad na Starokonstantinow in Proskurov. Sovražne napade 40 vrst izžno od Proskurova smo krvavo odbili. V odseku železniške proge Aleksandrowsk-Sinelkovo se bojuje naše čete pri S'awgorodu.

LDU Varšava, 28. sept. Frontno poročilo z dne 28. t. m.: Na severu so dosegle naše čete deloma črto reke Sare. V odseku Grodno se nadaljuje zasledovanje umikajočega se sovražnika. Naši oddelki so, v smeri proti Pinsku prodorili, zasedli Drohiczyn in Janowo. Vzhodno od Rowna je potisnil konjeniški voj sovražnika na desni breg Horvna nazaj in zasedel Korec. Ukralinske čete, ki operirajo vzhodno od Zbrucza so osvojile Proskurov in Starokonstantinow.

ZVEZA NARODOV REŠI POLJSKO-LITVINSKI SPOR.

London, 28. Vsled novega nastopa Litvanske armade bo zveza narodov poslala na lice mesta posebno odposlanstvo, obstoječe iz angleških, francoskih in italijanskih zastopnikov, ki bo imelo nalogo rešiti poljsko-litvansko vprašanje. Poljska je

prejela od zveze narodov brzojavko, v kateri se izraža zažudenost nad ultimatom, ki ga je podala Poljska Litvanski in katera vsebuje zahteve, naj se Poljska ukloni odločitvi zveze narodov.

MIROVNA KONFERENCA V RIGI.

Moskva, 29. Na tretji seji mirovne konference v Rigi sta podala predsednika obeh odposlanstev izjavo o stališču svojih vlad. Izjava Domskega je bila samo formalna. Odgovori na ruske mirovne predloge so bili nepopolni in izogibni. Rusko odposlanstvo ima vtis, da hočejo Poljaki zavleči pogajanja.

SINFAINOVSKI NEMIRI NA IRSKEM.

Pariz, 29. »Matin« poroča iz Londona, da so sinfainovski večerj naskočili ladjedelnice ter trpinčili in končno pregnali delavce. Ladjedelnice so morali zapreti. Redarjem se je posrečilo vzpostaviti red in mir.

NEMIRI V MEHIKI.

Pariz, 29. Kakor javlja »Chicago Tribune«, so bili v mestu Mehiki boljševiški nemiri. Boljševiški agitatorji so navali na narodno palačo in so imeli z balkona govore na tisočglavo množico. Narodna palača je bila okrašena z rdečimi zastavami. Iz vseh delov dežele so poslali čete v mesto, da bi se zatrli nemiri. Položaj je jako resen in tembolj nevaren, ker je predsednik Huerta obel.

Politične vesti.

+ Katere stranke se bodo udeležile volitev? Pri nas v Sloveniji se bodo, kakor znano, udeležile volitev vse stranke. Demokrati bodo nastopili najbrže skupno s samostojno kmetiško stranko. Narodni »socialisti«, klerikali in komunisti se pa udeležijo volitev samostojno kakor naša socialna demokratska stranka. — V Srbiji se bo bil hud volilni boj med radikali in demokrati, katerim se bo pridružila tudi kmetiška stranka. Poleg tega bodo nastopili tudi komunisti in republikanci. Že sedaj se je v Srbiji začela razvijati velika volilna agitacija. Skoro gotovo bo od držanja radikalne stranke po reviziji njihovega programa mnogakal odvisno. — V Črni gori bo udeležba pri volitvah (kakor tudi v Južni Srbiji in v Macedoniji) skoro gotova mašina. Črnogorci bodo imeli svojo posebno kandidatno listo, ki jo bo vodil poslanec Doković. Črnogorci se vse bolj oddaljujejo od vpliva demokratov, ker so razpoloženi avtonomistično. — Pestra bo volilna borba v Bosni in Hercegovini, kjer se bodo udeleževali: radikali, disidenti radikalcev (Čokorilo, velikosrpski program), demokrati, Hrvatska pučka stranka (klerikali), socialna demokratska, komunisti, težačka stranka, in muslimani (Turki), ki so decentralisti. — V Dalmaciji se bodo udeležili volitev poleg demokratov, socializmov in klerikalcev tudi izvenstrankarji s posebno listo. — V Vojvodini bo poleg socializmov, radikalcev, demokratov in klerikalcev nastopila tudi še posebna Bunjevačko-sokačka stranka, ki se je postavila na avtonomistično stališče. — V Hrvatski in v Slavoniji se bodo poleg vseh tam obstoječih strank pojavile tudi izvenstrankarske kandidatne liste. — Strank je dosti in programov ravno tako. Položaj se bo glede tega v kratkem razbistril.

+ Kandidatura dr. Trumbića. Iz Dalmatinskih listov posnamemo, da bodo izvenstrankarske skupine v Dalmaciji kandidirale na čelu svoje liste dr. Trumbića. Demokratski listi zagovarjajo misel, da naj bi vse meščanske stranke kandidirale dr. Trumbića, ker da je njegova kandidatura velikega pomena že z ozirom na nadaljevanje pogajanj z Italijo, torej z višjih nacionalnih ozirov. »Novosti« pa glede tega poročajo, češ, da bo dr. Trumbić kandidiral le, če bodo pogajanja z Italijo še pred volitvami končana.

+ Zedinjenje Hrvatske seljačke stranke s Hrvatsko stranko prava. Dne 3. oktobra bo v Križevcih na Hrvatskem politično zborovanje, kjer bodo zastopniki obeh gornjih strank obravnavali vprašanje zedinjenja v eno samo stranko. Voditelji obeh strank mislijo, da bo zedinjenje mogoče na podlagi federalistične ureditve Jugoslavije, kakršno zastopa Hrvatska Zajednica. Zajednica zastopa namreč glede ureditve države federalistični program.

+ Reforme v Bolgariji. Sedanja bolgarska vlada, ki ji predseduje Aleksander Stambulinski, voditelj kmetiške stranke, je uvedla doslej že mnoge dalekosežne reforme. Med kratkim je bolgarsko sobranje sprejelo osnutek agrarne reforme, ki je v glavnem ta-le: Vsaka kmetovalčeva družina more imeti le toliko zemlje, kolikor jo more obdelati. O velikosti posestev odločajo posebni krajni sveti poljedelcev. (Najvišja mera je 30 ha nivi, 50 ha pa gozdov in pašnikov.) Zemlja, ki je nihče ne obdeluje se bo odkupila in dala kmetovalcem, ki so brez zemlje. To velja tudi za državna, občinska in cerkvena posestva. — Država je nadalje uvedla sledeče dohodninske davke: davek na dohodek sploh in poseben davek na finančna, industrijska in trgovska podjetja. Obdavčilo se dohodki nad 2400 levov za samce in nad 5000 levov za družine. Zanimiv je zakon o prisilnem delu. Ta zakon določa, da se mora sleherni bolgarski državljan podvreči prisilnemu delu in sicer moški od 20. leta dalje, ženske pa od svojega 16. leta. Moški morajo delati za državo 12 mesecev, ženske pa 6 mesecev. Kot prisilno delo je predpisana graditev cest, železnic, kanalov, sekanje gozdov, živinoreja, rudarstvo, delo po tovarnah itd. Tako si je Stambulinski zamislil prepoved Bolgarije...

+ Balkanska federacija. Listi poročajo, da se bodo v Londonu v kratkem vršile razprave o balkanski federaciji. Razprave bodo vodili Take Jonescu, Stambulinski in Kalamanos, grški poslanik v Londonu.

+ H krizi v češkoslovaški socialni demokraciji. Dne 26. t. m. je bil v Pragi zbor češkoslovaške socialne demokratske stranke, na katerem so se vršila pogajanja med desnico in levico. Zboru je predsedoval s. Hyleš iz Brna. Vodja leve dr. Smeral, je na tem zboru govoril o programu in o taktiki stranke. Izjavil je, da je enotnost stranke rekoča, da med komunizmom, končnim ciljem Marksovega nauka, ter socialno demokracijo ni razlike. V parlamentu naj stranka enotno toliko časa oponira meščanski večini, dokler je ne razbije. Da se vzpostavijo rednejši stiki med izvrševalnim odborom in delavstvom, je priporočal ustanovitev zveze zaupnikov. Vsakega pol leta naj bi se vršil strankin zbor. Češkoslovaška socialna demokracija, je rekel, bodi akumulator, ki dobiva iz Moskve induksijski tok in ga vodi dalje v Srednjo Evropo.

+ Z zbora češkoslovaške socialne demokracije. V Pragi se vrši odpovedani strankini zbor čsl. socialne demokracije. Udeležilo se ga je 326 delegatov, 140 jih ni došlo. Predseduje mu — Smeral, ki se vede precej oblastno. O gotovih stvareh sploh prepoveduje govoriti in to zlasti starejšim, razumnejšim sodrugom, ki so v boju za delavstvo osiveli. Proti levici se ne sme nastopati. Debate so burne. — Delegatje nočejo biti komunisti, ampak socialni demokratje. Desnica pravi, da se vrši zbor komunistov: to pa levica odločno zavrača. — Na zbor došla resolucija, da naj se izvrševalni odbor stranke pozove, da mora v 24. urah priti na strankin zbor in podati svoja poročila, sicer zbor člane izvrševalnega odbora, ki ne dosegajo na zbor, izključi iz stranke. Prvi del resolucije je bil sprejet, drugi del (izključitev) pa sploh niso dali na glasovanje... — Neka resolucija predlaga, da se za strankini glasili smatrajo odseji le »Rude Pravo« in »Rudy Venkov«, kajti izprememba naslova je bila potrebna, ker so menda »Pravo Lidu« in njegov »Večernik«, katera se smatra za last delavske stranke, posamezniki stranki odtujili. Predlog je bil oddan odseku. —

bra bo v Križevcih na Hrvatskem politično zborovanje, kjer bodo zastopniki obeh gornjih strank obravnavali vprašanje zedinjenja v eno samo stranko. Voditelji obeh strank mislijo, da bo zedinjenje mogoče na podlagi federalistične ureditve Jugoslavije, kakršno zastopa Hrvatska Zajednica. Zajednica zastopa namreč glede ureditve države federalistični program.

+ Reforme v Bolgariji. Sedanja bolgarska vlada, ki ji predseduje Aleksander Stambulinski, voditelj kmetiške stranke, je uvedla doslej že mnoge dalekosežne reforme. Med kratkim je bolgarsko sobranje sprejelo osnutek agrarne reforme, ki je v glavnem ta-le: Vsaka kmetovalčeva družina more imeti le toliko zemlje, kolikor jo more obdelati. O velikosti posestev odločajo posebni krajni sveti poljedelcev. (Najvišja mera je 30 ha nivi, 50 ha pa gozdov in pašnikov.) Zemlja, ki je nihče ne obdeluje se bo odkupila in dala kmetovalcem, ki so brez zemlje. To velja tudi za državna, občinska in cerkvena posestva. — Država je nadalje uvedla sledeče dohodninske davke: davek na dohodek sploh in poseben davek na finančna, industrijska in trgovska podjetja. Obdavčilo se dohodki nad 2400 levov za samce in nad 5000 levov za družine. Zanimiv je zakon o prisilnem delu. Ta zakon določa, da se mora sleherni bolgarski državljan podvreči prisilnemu delu in sicer moški od 20. leta dalje, ženske pa od svojega 16. leta. Moški morajo delati za državo 12 mesecev, ženske pa 6 mesecev. Kot prisilno delo je predpisana graditev cest, železnic, kanalov, sekanje gozdov, živinoreja, rudarstvo, delo po tovarnah itd. Tako si je Stambulinski zamislil prepoved Bolgarije...

+ Balkanska federacija. Listi poročajo, da se bodo v Londonu v kratkem vršile razprave o balkanski federaciji. Razprave bodo vodili Take Jonescu, Stambulinski in Kalamanos, grški poslanik v Londonu.

+ H krizi v češkoslovaški socialni demokraciji. Dne 26. t. m. je bil v Pragi zbor češkoslovaške socialne demokratske stranke, na katerem so se vršila pogajanja med desnico in levico. Zboru je predsedoval s. Hyleš iz Brna. Vodja leve dr. Smeral, je na tem zboru govoril o programu in o taktiki stranke. Izjavil je, da je enotnost stranke rekoča, da med komunizmom, končnim ciljem Marksovega nauka, ter socialno demokracijo ni razlike. V parlamentu naj stranka enotno toliko časa oponira meščanski večini, dokler je ne razbije. Da se vzpostavijo rednejši stiki med izvrševalnim odborom in delavstvom, je priporočal ustanovitev zveze zaupnikov. Vsakega pol leta naj bi se vršil strankin zbor. Češkoslovaška socialna demokracija, je rekel, bodi akumulator, ki dobiva iz Moskve induksijski tok in ga vodi dalje v Srednjo Evropo.

+ Z zbora češkoslovaške socialne demokracije. V Pragi se vrši odpovedani strankini zbor čsl. socialne demokracije. Udeležilo se ga je 326 delegatov, 140 jih ni došlo. Predseduje mu — Smeral, ki se vede precej oblastno. O gotovih stvareh sploh prepoveduje govoriti in to zlasti starejšim, razumnejšim sodrugom, ki so v boju za delavstvo osiveli. Proti levici se ne sme nastopati. Debate so burne. — Delegatje nočejo biti komunisti, ampak socialni demokratje. Desnica pravi, da se vrši zbor komunistov: to pa levica odločno zavrača. — Na zbor došla resolucija, da naj se izvrševalni odbor stranke pozove, da mora v 24. urah priti na strankin zbor in podati svoja poročila, sicer zbor člane izvrševalnega odbora, ki ne dosegajo na zbor, izključi iz stranke. Prvi del resolucije je bil sprejet, drugi del (izključitev) pa sploh niso dali na glasovanje... — Neka resolucija predlaga, da se za strankini glasili smatrajo odseji le »Rude Pravo« in »Rudy Venkov«, kajti izprememba naslova je bila potrebna, ker so menda »Pravo Lidu« in njegov »Večernik«, katera se smatra za last delavske stranke, posamezniki stranki odtujili. Predlog je bil oddan odseku. —

+ Zedinjenje Hrvatske seljačke stranke s Hrvatsko stranko prava. Dne 3. oktobra bo v Križevcih na Hrvatskem politično zborovanje, kjer bodo zastopniki obeh gornjih strank obravnavali vprašanje zedinjenja v eno samo stranko. Voditelji obeh strank mislijo, da bo zedinjenje mogoče na podlagi federalistične ureditve Jugoslavije, kakršno zastopa Hrvatska Zajednica. Zajednica zastopa namreč glede ureditve države federalistični program.

+ Reforme v Bolgariji. Sedanja bolgarska vlada, ki ji predseduje Aleksander Stambulinski, voditelj kmetiške stranke, je uvedla doslej že mnoge dalekosežne reforme. Med kratkim je bolgarsko sobranje sprejelo osnutek agrarne reforme, ki je v glavnem ta-le: Vsaka kmetovalčeva družina more imeti le toliko zemlje, kolikor jo more obdelati. O velikosti posestev odločajo posebni krajni sveti poljedelcev. (Najvišja mera je 30 ha nivi, 50 ha pa gozdov in pašnikov.) Zemlja, ki je nihče ne obdeluje se bo odkupila in dala kmetovalcem, ki so brez zemlje. To velja tudi za državna, občinska in cerkvena posestva. — Država je nadalje uvedla sledeče dohodninske davke: davek na dohodek sploh in poseben davek na finančna, industrijska in trgovska podjetja. Obdavčilo se dohodki nad 2400 levov za samce in nad 5000 levov za družine. Zanimiv je zakon o prisilnem delu. Ta zakon določa, da se mora sleherni bolgarski državljan podvreči prisilnemu delu in sicer moški od 20. leta dalje, ženske pa od svojega 16. leta. Moški morajo delati za državo 12 mesecev, ženske pa 6 mesecev. Kot prisilno delo je predpisana graditev cest, železnic, kanalov, sekanje gozdov, živinoreja, rudarstvo, delo po tovarnah itd. Tako si je Stambulinski zamislil prepoved Bolgarije...

+ Balkanska federacija. Listi poročajo, da se bodo v Londonu v kratkem vršile razprave o balkanski federaciji. Razprave bodo vodili Take Jonescu, Stambulinski in Kalamanos, grški poslanik v Londonu.

+ H krizi v češkoslovaški socialni demokraciji. Dne 26. t. m. je bil v Pragi zbor češkoslovaške socialne demokratske stranke, na katerem so se vršila pogajanja med desnico in levico. Zboru je predsedoval s. Hyleš iz Brna. Vodja leve dr. Smeral, je na tem zboru govoril o programu in o taktiki stranke. Izjavil je, da je enotnost stranke rekoča, da med komunizmom, končnim ciljem Marksovega nauka, ter socialno demokracijo ni razlike. V parlamentu naj stranka enotno toliko časa oponira meščanski večini, dokler je ne razbije. Da se vzpostavijo rednejši stiki med izvrševalnim odborom in delavstvom, je priporočal ustanovitev zveze zaupnikov. Vsakega pol leta naj bi se vršil strankin zbor. Češkoslovaška socialna demokracija, je rekel, bodi akumulator, ki dobiva iz Moskve induksijski tok in ga vodi dalje v Srednjo Evropo.

+ Z zbora češkoslovaške socialne demokracije. V Pragi se vrši odpovedani strankini zbor čsl. socialne demokracije. Udeležilo se ga je 326 delegatov, 140 jih ni došlo. Predseduje mu — Smeral, ki se vede precej oblastno. O gotovih stvareh sploh prepoveduje govoriti in to zlasti starejšim, razumnejšim sodrugom, ki so v boju za delavstvo osiveli. Proti levici se ne sme nastopati. Debate so burne. — Delegatje nočejo biti komunisti, ampak socialni demokratje. Desnica pravi, da se vrši zbor komunistov: to pa levica odločno zavrača. — Na zbor došla resolucija, da naj se izvrševalni odbor stranke pozove, da mora v 24. urah priti na strankin zbor in podati svoja poročila, sicer zbor člane izvrševalnega odbora, ki ne dosegajo na zbor, izključi iz stranke. Prvi del resolucije je bil sprejet, drugi del (izključitev) pa sploh niso dali na glasovanje... — Neka resolucija predlaga, da se za strankini glasili smatrajo odseji le »Rude Pravo« in »Rudy Venkov«, kajti izprememba naslova je bila potrebna, ker so menda »Pravo Lidu« in njegov »Večernik«, katera se smatra za last delavske stranke, posamezniki stranki odtujili. Predlog je bil oddan odseku. —

+ Zedinjenje Hrvatske seljačke stranke s Hrvatsko stranko prava. Dne 3. oktobra bo v Križevcih na Hrvatskem politično zborovanje, kjer bodo zastopniki obeh gornjih strank obravnavali vprašanje zedinjenja v eno samo stranko. Voditelji obeh strank mislijo, da bo zedinjenje mogoče na podlagi federalistične ureditve Jugoslavije, kakršno zastopa Hrvatska Zajednica. Zajednica zastopa namreč glede ureditve države federalistični program.

+ Reforme v Bolgariji. Sedanja bolgarska vlada, ki ji predseduje Aleksander Stambulinski, voditelj kmetiške stranke, je uvedla doslej že mnoge dalekosežne reforme. Med kratkim je bolgarsko sobranje sprejelo osnutek agrarne reforme, ki je v glavnem ta-le: Vsaka kmetovalčeva družina more imeti le toliko zemlje, kolikor jo more obdelati. O velikosti posestev odločajo posebni krajni sveti poljedelcev. (Najvišja mera je 30 ha nivi, 50 ha pa gozdov in pašnikov.) Zemlja, ki je nihče ne obdeluje se bo odkupila in dala kmetovalcem, ki so brez zemlje. To velja tudi za državna, občinska in cerkvena posestva. — Država je nadalje uvedla sledeče dohodninske davke: davek na dohodek sploh in poseben davek na finančna, industrijska in trgovska podjetja. Obdavčilo se dohodki nad 2400 levov za samce in nad 5000 levov za družine. Zanimiv je zakon o prisilnem delu. Ta zakon določa, da se mora sleherni bolgarski državljan podvreči prisilnemu delu in sicer moški od 20. leta dalje, ženske pa od svojega 16. leta. Moški morajo delati za državo 12 mesecev, ženske pa 6 mesecev. Kot prisilno delo je predpisana graditev cest, železnic, kanalov, sekanje gozdov, živinoreja, rudarstvo, delo po tovarnah itd. Tako si je Stambulinski zamislil prepoved Bolgarije...

+ Balkanska federacija. Listi poročajo, da se bodo v Londonu v kratkem vršile razprave o balkanski federaciji. Razprave bodo vodili Take Jonescu, Stambulinski in Kalamanos, grški poslanik v Londonu.

+ H krizi v češkoslovaški socialni demokraciji. Dne 26. t. m. je bil v Pragi zbor češkoslovaške socialne demokratske stranke, na katerem so se vršila pogajanja med desnico in levico. Zboru je predsedoval s. Hyleš iz Brna. Vodja leve dr. Smeral, je na tem zboru govoril o programu in o taktiki stranke. Izjavil je, da je enotnost stranke rekoča, da med komunizmom, končnim ciljem Marksovega nauka, ter socialno demokracijo ni razlike. V parlamentu naj stranka enotno toliko časa oponira meščanski večini, dokler je ne razbije. Da se vzpostavijo rednejši stiki med izvrševalnim odborom in delavstvom, je priporočal ustanovitev zveze zaupnikov. Vsakega pol leta naj bi se vršil strankin zbor. Češkoslovaška socialna demokracija, je rekel, bodi akumulator, ki dobiva iz Moskve induksijski tok in ga vodi dalje v Srednjo Evropo.

+ Z zbora češkoslovaške socialne demokracije. V Pragi se vrši odpovedani strankini zbor čsl. socialne demokracije. Udeležilo se ga je 326 delegatov, 140 jih ni došlo. Predseduje mu — Smeral, ki se vede precej oblastno. O gotovih stvareh sploh prepoveduje govoriti in to zlasti starejšim, razumnejšim sodrugom, ki so v boju za delavstvo osiveli. Proti levici se ne sme nastopati. Debate so burne. — Delegatje nočejo biti komunisti, ampak socialni demokratje. Desnica pravi, da se vrši zbor komunistov: to pa levica odločno zavrača. — Na zbor došla resolucija, da naj se izvrševalni odbor stranke pozove, da mora v 24. urah priti na strankin zbor in podati svoja poročila, sicer zbor člane izvrševalnega odbora, ki ne dosegajo na zbor, izključi iz stranke. Prvi del resolucije je bil sprejet, drugi del (izključitev) pa sploh niso dali na glasovanje... — Neka resolucija predlaga, da se za strankini glasili smatrajo odseji le »Rude Pravo« in »Rudy Venkov«, kajti izprememba naslova je bila potrebna, ker so menda »Pravo Lidu« in njegov »Večernik«, katera se smatra za last delavske stranke, posamezniki stranki odtujili. Predlog je bil oddan odseku. —

+ Zedinjenje Hrvatske seljačke stranke s Hrvatsko stranko prava. Dne 3. oktobra bo v Križevcih na Hrvatskem politično zborovanje, kjer bodo zastopniki obeh gornjih strank obravnavali vprašanje zedinjenja v eno samo stranko. Voditelji obeh strank mislijo, da bo zedinjenje mogoče na podlagi federalistične ureditve Jugoslavije, kakršno zastopa Hrvatska Zajednica. Zajednica zastopa namreč glede ureditve države federalistični program.

+ Reforme v Bolgariji. Sedanja bolgarska vlada, ki ji predseduje Aleksander Stambulinski, voditelj kmetiške stranke, je uvedla doslej že mnoge dalekosežne reforme. Med kratkim je bolgarsko sobranje sprejelo osnutek agrarne reforme, ki je v glavnem ta-le: Vsaka kmetovalčeva družina more imeti le toliko zemlje, kolikor jo more obdelati. O velikosti posestev odločajo posebni krajni sveti poljedelcev. (Najvišja mera je 30 ha nivi, 50 ha pa gozdov in pašnikov.) Zemlja, ki je nihče ne obdeluje se bo odkupila in dala kmetovalcem, ki so brez zemlje. To velja tudi za državna, občinska in cerkvena posestva. — Država je nadalje uvedla sledeče dohodninske davke: davek na dohodek sploh in poseben davek na finančna, industrijska in trgovska podjetja. Obdavčilo se dohodki nad 2400 levov za samce in nad 5000 levov za družine. Zanimiv je zakon o prisilnem delu. Ta zakon določa, da se mora sleherni bolgarski državljan podvreči prisilnemu delu in sicer moški od 20. leta dalje, ženske pa od svojega 16. leta. Moški morajo delati za državo 12 mesecev, ženske pa 6 mesecev. Kot prisilno delo je predpisana graditev cest, železnic, kanalov, sekanje gozdov, živinoreja, rudarstvo, delo po tovarnah itd. Tako si je Stambulinski zamislil prepoved Bolgarije...

+ Balkanska federacija. Listi poročajo, da se bodo v Londonu v kratkem vršile razprave o balkanski federaciji. Razprave bodo vodili Take Jonescu, Stambulinski in Kalamanos, grški poslanik v Londonu.

+ H krizi v češkoslovaški socialni demokraciji. Dne 26. t. m. je bil v Pragi zbor češkoslovaške socialne demokratske stranke, na katerem so se vršila pogajanja med desnico in levico. Zboru je predsedoval s. Hyleš iz Brna. Vodja leve dr. Smeral, je na tem zboru govoril o programu in o taktiki stranke. Izjavil je, da je enotnost stranke rekoča, da med komunizmom, končnim ciljem Marksovega nauka, ter socialno demokracijo ni razlike. V parlamentu naj stranka enotno toliko časa oponira meščanski večini, dokler je ne razbije. Da se vzpostavijo rednejši stiki med izvrševalnim odborom in delavstvom, je priporočal ustanovitev zveze zaupnikov. Vsakega pol leta naj bi se vršil strankin zbor. Češkoslovaška socialna demokracija, je rekel, bodi akumulator, ki dobiva iz Moskve induksijski tok in ga vodi dalje v Srednjo Evropo.

+ Z zbora češkoslovaške socialne demokracije. V Pragi se vrši odpovedani strankini zbor čsl. socialne demokracije. Udeležilo se ga je 326 delegatov, 140 jih ni došlo. Predseduje mu — Smeral, ki se vede precej oblastno. O gotovih stvareh sploh prepoveduje govoriti in to zlasti starejšim, razumnejšim sodrugom, ki so v boju za delavstvo osiveli. Proti levici se ne sme nastopati. Debate so burne. — Delegatje nočejo biti komunisti, ampak socialni demokratje. Desnica pravi, da se vrši zbor komunistov: to pa levica odločno zavrača. — Na zbor došla resolucija, da naj se izvrševalni odbor stranke pozove, da mora v 24. urah priti na strankin zbor in podati svoja poročila, sicer zbor člane izvrševalnega odbora, ki ne dosegajo na zbor, izključi iz stranke. Prvi del resolucije je bil sprejet, drugi del (izključitev) pa sploh niso dali na glasovanje... — Neka resolucija predlaga, da se za strankini glasili smatrajo odseji le »Rude Pravo« in »Rudy Venkov«, kajti izprememba naslova je bila potrebna, ker so menda »Pravo Lidu« in njegov »Večernik«, katera se smatra za last delavske stranke, posamezniki stranki odtujili. Predlog je bil oddan odseku. —

+ Zedinjenje Hrvatske seljačke stranke s Hrvatsko stranko prava. Dne 3. oktobra bo v Križevcih na Hrvatskem politično zborovanje, kjer bodo zastopniki obeh gornjih strank obravnavali vprašanje zedinjenja v eno samo stranko. Voditelji obeh strank mislijo, da bo zedinjenje mogoče na podlagi federalistične ureditve Jugoslavije, kakršno zastopa Hrvatska Zajednica. Zajednica zastopa namreč glede ureditve države federalistični program.

+ Reforme v Bolgariji. Sedanja bolgarska vlada, ki ji predseduje Aleksander Stambulinski, voditelj kmetiške stranke, je uvedla doslej že mnoge dalekosežne reforme. Med kratkim je bolgarsko sobranje sprejelo osnutek agrarne reforme, ki je v glavnem ta-le: Vsaka kmetovalčeva družina more imeti le toliko zemlje, kolikor jo more obdelati. O velikosti posestev odločajo posebni krajni sveti poljedelcev. (Najvišja mera je 30 ha nivi, 50 ha pa gozdov in pašnikov.) Zemlja, ki je nihče ne obdeluje se bo odkupila in dala kmetovalcem, ki so brez zemlje. To velja tudi za državna, občinska in cerkvena posestva. — Država je nadalje uvedla sledeče dohodninske davke: davek na dohodek sploh in poseben davek na finančna, industrijska in trgovska podjetja. Obdavčilo se dohodki nad 2400 levov za samce in nad 5000 levov za družine. Zanimiv je zakon o prisilnem delu. Ta zakon določa, da se mora sleherni bolgarski državljan podvreči prisilnemu delu in sicer moški od 20. leta dalje, ženske pa od svojega 16. leta. Moški morajo delati za državo 12 mesecev, ženske pa 6 mesecev. Kot prisilno delo je predpisana graditev cest, železnic, kanalov, sekanje gozdov, živinoreja, rudarstvo, delo po tovarnah itd. Tako si je Stambulinski zamislil prepoved Bolgarije...

+ Balkanska federacija. Listi poročajo, da se bodo v Londonu v kratkem vršile razprave o balkanski federaciji. Razprave bodo vodili Take Jonescu, Stambulinski in Kalamanos, grški poslanik v Londonu.

+ H krizi v češkoslovaški socialni demokraciji. Dne 26. t. m. je bil v Pragi zbor češkoslovaške socialne demokratske stranke, na katerem so

Dnevna kronika.

Splošno poplavanje invalidov, vojaških vdov in sirot, internirancev in konfinirancev itd. Do torka, 5. okt. 1920, se morajo zglasiti pri županstvu svojega stalnega bivališča, v Ljubljani pri mestnem magistratu, Galebtova hiša, II. nadstropje, sledeče osebe: 1. Vsi vojni invalidi, 2. vse družine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov (žene, otroci, starši, mladoletni bratje in sestre), seveda tudi take vojne sirote, ki tudi matere nimajo več, 3. vsi bivši interniranci in konfiniranci, ki so vsled internacije ali konfinacije zadobili poškodbo ali bolezen, ali se jim je ta vsled tega prilažila, 4. vse družine bivših internirancev in konfinirancev, umrlih za časa internacije ali konfinacije ali pozneje vsled bolezni, ki so jo takrat zadobili ali se jim je takrat prilažila, in vse družine oseb, usmrčenih iz političnih ali vojaških razlogov po sovražniku, 5. vsi civilni invalidi, ki so postali invalidi vsled vojnih operacij (vsled metanja bomb itd.). Vojni invalidi in družine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov se morajo zglasiti tudi, če so tuji državljani. Ker gre za državne pokojnine, podpore itd., naj se vsaka prizadeta oseba v lastno korist pravočasno zgleda.

Revizija naredbe o prepovedi uvoza luksuznega blaga. Zveza trgovskih gremijev in združenj za Slovenijo v Ljubljani vabi trgovce, da ji pisмено nanamajo one vrste blaga, katerih uvoz je prepovedan, ki pa služijo vsakdanji porabi in tudi manj premožnim slojem, ki spadajo torej med navadne potrebščine in se ne morejo smatrati za luksuzno blago. Pri manufakturnih predmetih naj se po možnosti priloži tudi vzorci ali slike prepovedanega blaga. Kakor je zveza informirana, je pričakovati kmalu revizije vozne prepovedi in bo zveza gremijev na podlagi zbrane materialne intervencije na pristojnih mestih, da se sedanja prepoved omeji na resnično luksuzno blago.

Za popis prebivalstva, ki se bo vršil 31. decembra t. l. po celi Jugoslaviji je ministrstvo za socialno politiko odobrilo potrebni kredit in material.

Ministrstvo za narodno zdravstvo je objavilo natečaj za 15 slušateljev midicine. Prošnje z dokumenti se bodo sprejemale do 10. oktobra.

Poštno ministrstvo je razveljavilo poštne znake kronske in vinarke vrednosti s 30. septembrom t. l. preklicalo. Znamke ostanejo še nadalje v veljavi; razveljavljenje se bo odredilo kasneje.

Serum zoper grizo in ljubljanska carinarnica. LDU. poroča: O predmetu se je zadnje čase mnogo pisalo in tudi porjavljalo. Niti iz pritožb, niti iz popravkov carinarnice pa javnost ni dobila prave slike. Finančna delegacija se je namreč zanimala za stvar in uradno ugotovila sledeče: Serum je ob uvozu iz inozemstva podvržen carini, ki odpade le, ako je prejemnik javna bolnica in je ta poprej izposlovala oprostitev od generalne direktije carine. Je-li ta določba umestna ali ne, je vprašanje za se, jasno pa je, da je za carinarniko kot podrejen eksekutivni organ obvezna, ker bi morala v carinski, kot v vsaki drugi upravi nastati nepravilna zmeda, ako bi subalterni uradi lahko po svoje delali. Dne 8. septembra t. l. je došel v Ljubljano na naslov špedicijske firme

Ranzinger serum za deželno bolnico in za več ljubljanskih lekarnarjev. Bolnica se ni mogla izkazati, da ji je generalna direktija carine dovolila svobodni uvoz v smislu zgoraj navedene določbe, carinsko deklaracijo je pa vložila šele 22. septembra, istotako tudi vsi lekarnarji. Ako je torej odpravila carinarnica včeraj 23. septembra, se ni mogla ne more niti česar očitati, ker se je ravnala strogo po svojih predpisih in je serum takoj izročila, čim so bili izpolnjeni pogoji. Iz teh podatkov je razvidno, da so bile pritožbe, kolikor so bile naperjene proti carinarnici, — kakor marsikateri druge v carinskih zadevah — naslovljene na napačno adresu.

Dr. Korošec je že ozdravil in zapustil bolnico.

Kaj je luksuzno blago. Kakor se nam poroča od finančne delegacije v Ljubljani, se objavi v prihodnjem Uradnem listu seznam predmetov, katere je smatrati za luksuzno blago po čl. 113 fin. zakona za l. 1920-21 in od katerih se pobira 3 odstotni davek na poslovnih promet. Interesentje se opozarjajo na to objavo.

Prepovedan list. Ban je prepovedal razširjanje v Gradcu izhajajočega lista »Korrespondenz Süd« na ozemlju Hrvatske in Slavonije.

Preklj. Članek, ki je izšel v »Napreju« o g. nadzorniku Kočevskega rudnika, ne odgovarja resnici. G. nadzornik je namreč delavstvu pravico ljubeč. Ker nečemo delati nobenemu krivici to lojalno popravljamo.

Za krompir opeharjene stranke. Zadržanje dneve je hodilo okoli ljubljanskih stanovanj in trgovcev neka kmetiška — okoličanka, ki je vsem ponujala na prodaj krompir ter je hkratu zahtevala do 100 K. are. Več strank in neki trgovci ji je ponudilo aro po 100 K. Pozneje pa so stranke spoznale bridko resnico, da so bile za denar opeharjene. Policija je sedaj aretirala pijanico Marijo Dimnik iz Senečurji, ki gojilije priznava ter pravi: »Vse sem zapila in zjedlala«. Oddali so jo sodišču.

Vlom. V zaklenjen mesarsko stojnico. Marije Kuncel je vlomil neki mesarski pomočnik ter odnesel 1000 K vredno mesarsko tehniko iz mesenice. Tehniko so potem našli na stanovanju pomočnika Rudolfa A. Izročili so ga sodišču.

Koliko volilcev ima Split. Po dosedanjih ugotovitvah šteje mesto Split z okolico približno 5000—6000 volilcev.

Industrijsko - obrtni muzej bo v kratkem osnovalo v Belgradu ministrstvo za trgovino, kateri bo imel nalogo, da bo pospeševal domačo industrijo in obrt.

Guglielmo Marconi, sloviti izumitelj brezžičnega brzojava se je mudil, kakor poroča splitska »Novo Dobro«, te dni v Zadru in Sibeniku.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljane. V tednu od 19. septembra do 25. septembra se je rodilo 30 otrok, umrlo 21 oseb (7 tujcev), od teh: 4 za grizo (2 tujca), 2 za jetiko, 1 vsled mrtvovoda, 2 vsled nezgode, za različnimi boleznimi 12. Za grizo je obolelo 14 oseb (4 tujci, 3 voljaki).

Točenje alkohola v ceni A je prepovedano za prihodnji teden 3. t. m. in na dan plebiscita v nedeljo 10. t. m. Jostilne morajo biti ob pol 9. zvečer zaprte.

liki svojemu muzikalnemu hotenju duška, priča Kogojev nastop o bogastvu njegove metniške koncepcije. V našem muzikalnem življenju pa pomeni ta korak začetek dobe, v kateri postane produkcija in negovanje glasbenih umetnin intenzivnejša. Bil je že skrajni čas, da se to zgodi in zato s tem večjim veseljem pozdravljamo to umetniškovo prvo kretnjo.

»Kritika« in »Antikritika«. V Zagrebu bo s početkom tega meseca začel izhajati književni list »Kritika«, pri katerim bodo sodelovali »mladi« književniki, ki bodo v prvi vrsti kritizirali »stare«. »Stari« bodo odgovarjali s svojim listom »Antikritika«.

Gospodarstvo.

Mednarodni brzovlakovni promet. Tukajšnje obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: S 1. oktobrom 1920 se izvrše v mednarodnem brzovlakovnem prometu sledeče izpremembe: Brzovlak št. 3 (odhod Dunaj ob 7. uri 20 min., prihod v Maribor ob 13. uri 34 min., odhod ob 14. uri 24 min., prihod v Ljubljano ob 17. uri 27 min., in prihod v Trst ob 21. uri 30 min.) Voz iz Dunaja v Trst od 1. oktobra 1920 dalje vsako sredo, petek in nedeljo, in brzovlak št. 4 (odhod Trst ob 6. uri 15 min., odhod Ljubljana ob 11. uri 29 min., prihod Maribor ob 14. uri 48 min., in odhod ob 15. uri 8 min., prihod Dunaj ob 22. uri), pričeniš z 2. oktobrom iz Trsta na Dunaj vsak torek, četrtek in soboto. Vsled tega izostane brzovlak št. 3 v četrtek dne 30. septembra 1920, in brzovlak št. 4 v petek dne 1. oktobra 1920. — Oba brzovlaka imata vozove 1. in 2. razreda. Brzovlak št. 7 iz Prage (odhod vsak torek, četrtek in soboto ob 20. uri 3 min. (vozi od 1. oktobra dalje ne več v Trst, ampak v Zagreb, pač pa ima še direktne vozove 1., 2. in 3. razreda v Trst, ki se v Mariboru

priklopijo dunajskemu brzovlaku št. 3. Čehoslovski brzovlak št. 7 prihaja v Maribor ob istih dneh kakor dunajski brzovlak, to je vsako sredo, petek in nedeljo ob 12. uri 43 min., odhod iz Maribora ob 15. uri, iz Celja ob 16. uri 26 min., in prihod v Zagreb juž. kol. ob 18. uri 26 min. Odhod čehoslovškega brzovlaka iz Zagreba juž. kol. vsak torek, četrtek in soboto ob 10. uri, iz Celja ob 12. uri 12 min., prihod v Maribor ob 13. uri 35 min. ter prihod v Prago vsako sredo, petek in nedeljo ob 8. uri 17 min. V Mariboru se čehoslovskemu vlaku priklopi direktni vozovi Trst-Praga, ki jih pripelje brzovlak št. 4 iz Trsta. Direktni vozovi Dunaj-Zagreb in Dunaj-Bograd tečejo na progi Maribor-Zagreb in obratno s čehoslovskimi brzovlaki. Restavracijski voz pri čehoslovskem brzovlaku teče iz St. Mihaela v Trst, in pri dunajskem brzovlaku iz Dunaja v Zagreb.

Organizacija vojne industrije. Buržoazni diktatorji se z vsem drugim ukvarjajo, samo z nobenim ljudstvu koristnim delom. Utrjujejo svojo diktaturo z ukaz — zakoni, zakonom o »redu i radu«, korupcijo in z bajonetji. Sedaj je ministrski svet sklenil obširno odredbo o »organizaciji svetne opskrbe«. V to svrhu zabranjuje izvoz srovin: volne, živinskih kož in lanu, organizira se bo vojna produkcija v tovarnah, ki jo bo nadzorovala država. V ministrstvu vojne in mornarice se ustanovi v to svrhu poseben »vojni industrijski odbor«. Nekatero tovarno bodo morale delati izključno za državo (vojaštvo). Tovarnarjem se bo priznal gotov procent »zarade«. Tovarne, ki bodo po izdanih navodilih producirale, se bodo smatrale za državna podjetja dotlej, dokler bodo delale po teh odredbah. V takih tovarnah se bo smel, tako določa odredba, podaljševati tudi delovni čas in štrajki se bodo prepovedali. Za nabavo srovin bo vojni minister dobil 100 milijonov dinarjev.

Financi in gospodarski položaj Nemčije. Posebni poročevalec Wolfsovega urada poroča iz Bruslja: Kakor je zahteval sklenjeni dnevi red, je podala nemška delegacija 28. t. m. popoldne finančni konferenci poročilo o finančnem in gospodarskem položaju Nemčije. Državni tajnik Bergmann je izjavil med drugim: Dočim je imela Nemčija pred plačilnim letom 1913 vsega skupaj pet milijard mark dolga, le narasel dolg po 31. avgustu t. l. na 240 milijard mark in bo po poteku plačilnega leta 1920. še bistveno večji, ker imajo državne železnice in pošta 56 milijard deficita. Da se spravijo izdatki v sklad s prejemki, se izvaja sedaj v Nemčiji davčna reforma v največjem slogu. Prizadevanja vlade pa so zadel na skoraj nezmagljive težkoče v gospodarskem položaju. Sprito izdatkov vsled vojne in sprito porokev premirja in mirovne pogodbe se ne morejo doseči nobeni prihranki. Samo za leto 1920. bi znašali troški za izvedbo mirovne pogodbe 47 milijard mark. Vzdrževanje Nemčiji prisojene najemniške vojske zahteva mnogo večje izdatke kakor vojska na podstavi splošne vojaške službe. Navzlic tem razmeram ne sodimo, da bi bil finančni položaj Nemčije obupen. Nemčija se pologoma vrača k redu in razveseljivo je, da se kaže povsod tudi kreпка volja za delo. Da pa se zadobi življenska moč, da se stabilizirajo vrednotne razmere in da se zadovolji mednarodnim obveznostim, zato je razumno skupno delovanje v vsem naš smoter.

Sanacija evropskih financ. Švicarski zvezni svet je obravnaval poročilo o udeležbi Švice pri mednarodni kreditni akciji v prid Srednji Evropi s 25 milijoni frankov. Poročilo je bilo odobreno.

Avtomobil se po svetu zelo hitro razširja. V Zedinjenih državah Severne Amerike jih je v prometu 5,466.000, v Veliki Britaniji 150.000, v Franciji 96.000, v Nemčiji 76.000, v Rusiji 28.000, v Italiji 23.000 in v Belgiji 15.000. V Zedinjenih državah pride en avtomobil na 22 prebivalcev, v Veliki Britaniji na 300 prebivalcev, v Franciji na 400, v Belgiji na 510, v Nemčiji na 850, v Italiji na 1600, a v Rusiji pride en avtomobil na 5100 prebivalcev. Leta 1913. je zgradila tovarna Ford 164.000 avtomobilov, 1914. 1. 248.000, 1915. 1. 308.000 (vse francoske tovarne so jih zgradile tega leta 9435), 1916. 1. 540.000 (vse francoske tovarne 17.108), a 1917. leta je odpotala tovarna Ford 785.000 avtomobilov, dočim je v vseh francoskih tovarnah, v klasični zemlji avtomobilizma bilo zgrajenih 24.559 vozov.

Prodaja rud. Ministrstvo za šume in rude je sklenilo dogovor z tvrdo Korošič glede izvoza 100.000 ton železne rude v Nemčijo v zameno za 13.000 ton koksa. Država bo plačala koks 107 mark tona franko v Bosanski Brod, a bo prodala rudo po 140 mark tona. Vprašanje je, če bo vlada s tem koristila domači industriji ali ji bo bolj škodila?

Sport.

Kolesarska dirka. Pripravljalni odsek delavskega kolesarskega kluba v Mariboru priredi 3. oktobra t. l. cestno kolesarsko dirko na črti 30 km. Prijatelji sporta in sportniki se na prireditve opozarjajo.

Priprave za Delavsko Olimpiado za l. 1921. v Pragi so v polnem teku. Za se

daj je gotovo, da se nastopa udeležje Del. tel. Jednote (D. T. J.) iz Amerike v večjem številu, dalje del. telovadna združenja iz Švedske, Norveške in Danske. Pozvani so tudi nemški sodruzi iz Čehoslovake in iz Nemčije, dalje socialistične telovadske zveze iz Francije, Belgije, Anglije, Jugoslavije in Švice. Enako nastopijo za Olimpiade delavski biciklisti. Razen javnega nastopa Zveze se bo vršila tudi razstava spominkov in drugih znamenitosti, ki se nanašajo na gibanje D. T. J. Dalje bo pričala o velikem razvoju čl. socialno demokratske stranke zadružna razstava. Sploh bode prihodnje leto mejnik v gibanju D. T. J. in vsakdo mora po svoje pripomoči k uspehu prve Delavske Olimpiade. Stroški Olimpiade bodo znašali najmanj 5 milijonov kč. In teh ubogi proletarij nimajo. Zato jih morajo zbrati, kar poudelje z vzajemnim delom vseh udeležencev. Del. Olimpiada naj uspe!

Sportni teden. Vsled deževja so morale odpasti tennis-tekme v sredo ter se bodo po možnosti vršile v slučaju ugodnega vremena v četrtek, petek in soboto.

V soboto ob 16. uri je na prostoru S. K. Ilirija nogometna tekma med kombiniranim moštvom.

Za nedeljsko tekmo, t. j. za avtomobilno non-stop-vožnjo in za distančni marš in regato se sportniki nujno naprošajo, da se čimprej priljavijo k udeležbi. Vse prireditve se vrše ob vsakem vremenu. Zajedno opozarjamo občinstvo na te interesantne in za Ljubljano povsem nove sportne tekme.

Vojaške tekme imajo v petek popoldne svojo zaključno tekmo iz lahke atletike, vsled česar se morajo javiti vsi sodniki lahke atletike ob 3. uri popoldne na prostoru za zabeležbo rezultatov.

Društvene vesti.

Slušatelji ljubljanske univerze, ki mislijo še prositi za sprejem v akademsko menzo in dom P. D. J. A. naj to nemudoma store, ker poteče s 5. oktobrom rok za vlaganje prošni. Na zakasnele vloge se ne bode oziralo. Za odbor: M. Sinkovič, tehnik.

Gremij trgovcev v Ljubljani sklicuje za četrtek, dne 30. septembra t. l. ob 6 uri popoldne v gremijalni pisarni sestanek vseh onih trgovcev, ki so prizadeti na trošarini. Udeležba je nujno potrebna, ker se bo vložil protest proti tozadevnim naredbi. — Načelnik.

Komur je na srcu naša rečna šolska mladina zasedenega ozemlja, naj prihiti na dobrodošlo prireditve kluba »Soča«, ki se vrši v nedeljo, dne 3. oktobra v Narodnem domu v Ljubljani ob 6. uri pop.

Ljubljanski občinski svet.

(Izredna javna seja.)

Ljubljanski občinski svet je včeraj ob polu 12. dopoldne imel izredno javno sejo. Podžupan dr. Triller se spominja umrlih občinskih svetnikov Ivana Beliča in v torek umrlega Jakoba Smoleta ter dalje naznanja, da so poklicani kot namestniki v občinski svet: mesto Ivana Beliča Alojzij Lenček, mesto Bonaca Jakob Bole in namesto Smoleta bo poklican Valentin Vovčina. Občinski svet preide na to na dnevi red:

Volitev članov v volilni odbor.

Občinski svet sprejme z večino glasov predlog personalno - pravnega odseka da se izvolita v posebni odbor, ki ima pod predsedstvom župana sklopiti o popravkih volilnih imenikov za volitve v ustavotvorno skupščino, občinska setovalca Anton Likozar in Maks Lilleg. Volilni imeniki bodo prihodnji teden razpoloženi strankam v vpogled.

Vprašanje obrtno nadaljevalne šole.

Pred zaključkom seje pojasnjuje podžupan dr. Triller z ozirom na interpelacijo sodr. J. Miheva v zadnji redni seji vse težkoče in ovire, ki so se pojavile pri otvrtitvi obrtno - nadaljevalne šole, ki je za nabrazbo obrtniškega naraščaja nujno potrebna. Dr. Triller omenja, da so se potrebnine šole preračunale na 64.200 K. Dosegel se je v finančnem ozirom sporazum na ta način, da bi vlada prispevala k tem stroškom 42.800 K, mestna občina 10.700 K in obrtna korporacija, zlasti Trgovsko-obrtna zbornica ostanek 10.700 K. Na tej šoli podučujočim učiteljem se je določil honorar in sicer kvalificiranim 40 K, nekvalificiranim 32 K mesečno, ali 10 K ozi. 8 K na uro. Zastopniki učiteljstva so izjavili, da tega honorarja ne morejo učitelji sprejeti ter so zahtevali 100% povešek. Šola bi bila s tem obremenjena še za nadaljnjih 40 do 50.000 K. Dosedaj se ni dosegel sporazum z učiteljstvom. Zadeva pa je tako daleč uspeša, da je treba kriti samo še 20 do 25.000 K. Podžupan apelira na lojalnost obrtnega in učiteljskega stanu.

Po teh pojasnilih, ki nam kažejo, da je otvoritev obrtnonadaljevalne šole zelo otežkočena, je bila seja zaključena.

Spominjajte se volilnega sklada!!

Pred volitvami.

Volilni red za ustavotvorno skupščino (konstituantno).

20. Kaj so kandidatne liste?

Pri sedanjih volitvah volilci ne bodo volili posameznih kandidatov, kakor pri prejšnjih volitvah, ampak po več kandidatih, na pr. v Ljubljani štiri, v volilnem okrožju Ljubljana—Novo mesto 15, v volilnem okrožju Maribor—Celje na 21. Imeniki teh kandidatov se imenujejo kandidatne liste. Take kandidatne liste sestavi vse stranke, ki se udeležijo volitev in jih morajo predložiti v času od 11. do 21. novembra sodišču da jih potrdi.

21. Kako so sestavljene kandidatne liste

Na čelu liste stoji ime volilnega okrožja in dan volitev, za katero lista velja

Na to sledijo pod I. imena kandidatov ki jih mora biti toliko, kolikor poslancev voli določeno volilno okrožje

Dalje so zapisati pod II. imena kvalificiranih kandidatov (z visokošolsko izobrazbo) in njih namestnikov.

Pod imeni kandidatov se nabišeta imeni dveh strankinih predstavnikov za glavni volilni odbor in dveh namestnikov. Ti bodo zastopali stranko pri glavnem skrutinju (štetju glasov) za celo volilno okrožje.

Stranka bo nadalje imenovala po enega predstavnika in enega namestnika za vsako volišče. Ti strankini predstavniki bodo pri volitvah nasebno važni in bomo o njih še natančneje govorili.

Tako sestavljeno listo mora lastnoročno podpisati najmanj 100 volilcev.

Tako sestavljene liste potrdi sodišče in jih objavi v Uradnem listu. Vsak kandidat bo tudi moral dati pisмено izjavo, da sprejme kandidaturu. Te izjave se bodo zajedno s kandidatno listo predložile sodišču.

22. Kdaj in kje se vrše volitve.

Volitve se vrše po celi državi v nedeljo 28. novembra.

Vsaka občina bo imela praviloma svoje lastno volišče. Le v velikih občinah, ki štejejo nad 800 volilcev se bo občina razdelila na dve ali po potrebi tudi na več volišč.

Nasprotno pa more državni odbor tudi odrediti, da imata dve ali tri več malih občin samo eno skupno volišče.

Volišče se ho nahajalo praviloma v poslopi občinskega urada, ako bi na to poslopje ne bilo prikladno pa v šolskem poslopi ali v kakem drugem priornem poslopiu, ki ga bo določil občinski odbor.

Najmanj 10 dni pred volitvami mora županstvo javno razglasiti v katerem poslopiu se bodo vršile volitve.

23. Kdo bo vodil volitve?

Volitve bo vodil volilni odbor, ki bo sestavljen iz sledečih oseb:

a) En sodnik, sodni uradnik ali absolviran pravnik, ki ga določi državni odbor. Ta bo obenem tudi predsednik volilnega odbora.

b) En občinski odbornik, ki ga bo izvolil občinski odbor, kjer na ni občinskega odbora (ali le razposrčen), na določi deželno oziroma okrožno sodišče volilca, ki bo nadomestoval občinskega odbornika.

c) Enega predstavnika in enega namestnika, ki in bo imenovala vsaka stranka v svoji kandidatni listi za svoja zastopnika.

SOMIŠLIENIKI! SODRUGI!

Do 25. t. m. so morale vse občine hiti rotove z volilnimi imeniki. V kratkem bodo ti volilni imeniki v občinskih pisarnah na vpogled volilcem. Vsakdo ima pravico se premeriti o tem, ali je vpisan ali ni. Pomnite, da so te volilne imenike večinoma sestavljali Vaši nasprotniki. Računajte s tem, da so Vas morda nalašč in namenoma izpustili. Zato je Vaša dolžnost, da se pravočasno prepričate, kako so delali klerikalni in liberalni župani ter obč. verenti! Kdor ni vpisan na takoi zahteva vnis ter se preskrbi s potrebnimi listinami (listni list, domovinski list i. t. d.).

Pazite na vse objave v »Napreju« vledre reklamacijskega postopanja. Naš list bo po možnosti o važnih stvareh poročal.

Centralni volilni odbor I. S. D. S.

Po svetu.

— Potres v Italiji. Vsled potresa v občini Giarre se je porušilo več hiš. Človeških žrtev ni.

— Potopitev parnika. Dne 28. t. m. dopoldne se je v kiški luki potopil neki parnik vsled eksplozije. Parnik je bil obložen s staro municijo, ki bi imela biti poplajena. Od posadke so utonili 4 možje, dočim je druge rešila torpedovka, ki se je nahajala v bližini.

— V zadnji letalski tekmi je zmagal francoski aviatik Sadi - Lecaste, ki je preletel preko 300 km v cni uri 6 minutah in 17 sekundah.

— Strokovni pokret v Ameriki. Po najnovejših poročilih šteje strokovno združenje v Ameriki 4.080.000 članov. V združenju je združenih 110 zvez, ki štejejo skupno 36.741 sekcij. Po poročilih 77 zvez je bilo v zadnjih 12. mesecih 1255 stavk, katerih se je udeležilo 734.000 članov.

— Strokovni pokret v Avstraliji. »Labour Gazette« poroča, da je bilo koncem 1918. leta v Avstraliji 394 strokovnih zvez s 581.550 člani. Enajst zvez je imelo po 10.000 članov.

— Proti Abelu Barthi, bivšemu predsedniku madžarske rojalistične stranke, so uvedli internacijsko postopanje.

Kulturni vestnik.

Brezovšek, Zikova in Kogoj so se združili v to, da prirede tekoni prihodnjih mesecev koncert z vsprejedom, ki bo sestavljen izključno iz skladb komponista Marija Kogoj in bo zato tudi po svojem obsegu odgovarjal silni avtorjevi muzikalni individualnosti. Ker slovensko muzikalno življenje v Ljubljani še ne pozna prireditve vrste in ker do danes naši komponisti še niso čutili potrebo dati v tel. ob-

D. N. Tolstoj.

Moški in ženska.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

(Dalje.)

To je pravi vzrok, po katerem mislim, da menijo skopljenci nepravilno. Drugi vzrok je ta, da prinaša evangelij ljudem blaginjo in Kristus pravi: »Moj jarem je sladak in moje breme je lahko,« ter prepoveduje vsako nasilje nad ljudmi; zato je prizadevanje ran in bolečin, če tudi ne drugim (ker to je že javen pregrešek) nego sebi, kršenje krščanskega zakona.

Tretji vzrok tiči v tem, da skopljenci javno nepravilno razlagajo 12. vrsto 19. poglavja Matejevega evangelija. Devetnaj-

sto poglavje govori vse od začetka o zakonu, a Kristus ne le ne prepoveduje zakona, temveč prepoveduje ločitev zakona, to je menjavo žen. Kristus zahteva tudi v zakonu kar največjo čistost, da bi se ljudje držali ene žene. Ko so mu učenci rekli, da je zelo teko vzdržati se, to je izhajati z eno ženo, jim je odvrnil najsi se ne morejo vsi tako vzdržati, kakor se vzdržijo rojeni skopljenci ali tisti, katere so, kakor evnuhe, skopili drugi, da se vendar dobe ljudje, ki so se sami skopili za nebeško carstvo, to je z duhom so premagali pohotnost in da se moramo truditi, da postanemo taki. Da se mora razumeti pod besedami: »Tisti, ki so se sami skopili za nebeško carstvo,« duševno zmago nad polnostjo, a ne telesno skoplenja, je raz-

vidno iz tega, da se govori, kjer se meni telesno skoplenje: »skopljenci od ljudi,« a kjer se misli o zmagi duha nad polnostjo, tam se pravi, skopili so sami sebe.

Tako jaz mislim, in tako razumem 12., pripominjam pa, da morate, ako bi se vam razlaga črke ne zdelo dovolj prepričevalna, pomniti, da le duh oživlja. Nasilno ali tudi prostovoljno skoplenje pa nasprotuje duhu krščanskega nanka.

Rad bi mu pisal v tem smislu, kakor umevam jaz, da zavažanje otrok v zakonu ni ljubovanje. Hotel bi ta bolj premisliti in temeljito opisati, zato ker je resnica tudi v mnenju, da je telesno občevarje, dasi z ženo, le iz pohotnosti, grešilo. Mislim, da je skoplenje samega sebe prav tak greh, kakor telesno občevarje iz pohot-

nosti. Mislim, da je enak greh preobesti se, kakor se umoriti z gladom ali se zastupiti. Le taka hrana je za telo prava, pri kateri more človek služiti drugim ljudem in tako telesno združevanje je zakonito, pri katerem se razmnožuje človeški rod.

Skopljenci imajo prav, ko govorijo, da je skupno življenje z ženo, ako je brez duševne ljubezni in le iz pohotnosti, in tedaj neprimerno, ljubovanje; nimajo pa prav v tem, da je občevarje z ženo v svrhu zaroda in v duševni ljubezni greh. To ni greh, to je volja božja.

Skoplenje si razlagam tako-le: Reci-mo, da bi živel človek nezmerno in imel navado, iz svojega kruha kuhati žganje in variti pivo ter se opivati. Zdalci bi spoznal,

da je to zlo in greh, a mesto da bi se otre-sel slabe navade in uporabljal svoj kruh za hrano ljudem in živalim, bi sklenil sežgati svoj kruh, češ da je to edino sredstvo rešiti se greha, ter bi tako tudi storil. Tedaj bi se pokazalo, da je ostal v njem isti greh in njegovi sosedje bi kar naprej varili žganje in pivo, le on bi ne mogel hraniti niti sebe, niti družine, niti drugih ljudi.

(Dalje prihodnjič.)

Sodrug! Ali se nahaja „NAPREJ“ v vseh javnih lokalitih, v katere zahajate?

Izdajatelj: Ivan Milnar.
Odgovorni urednik: Iak. Vehovec.

Občno konsumno društvo v Trbovljah.**Vabilo**

na

redni občni zbor

ki se vrši

v nedeljo 10. oktobra 1920 ob 4. uri popoldne
v prostorih „Delavskega doma“ v Trbovljah.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o prebitku.
5. Volitev predstojništva, treh članov nadzorstva ter dveh namestnikov.
6. Sprememba pravil § 56.
7. Revizijsko poročilo.
8. Predlogi in nasveti.

Za nadzorstvo:

August Tratnik.

Sodrug, pozor!

Kupujte Vaše potrebščine v novo ustanovljeni

trgovini pri Špornu

hiša v Petelinovi Vasi za Šontajzom v Trbovljah.

Svoji k svojim!

Za obilen poset se priporoča

Albert Hribar.

Nova partija

gonilnih jermenov

došla. Dobavlja:

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

**Proda se večja množina
časopisnega papirja**
v upravi Napreja.

Charles Princ
Ljubljana**Manufaktura**Zaloga: Turjaški trg 1
Pisarna: Židovska ulica 1-1.**Gostilna Debevec**

Breg št. 20

se priporoča cenj. občinstvu.
Izborna pristna vina ter dobra
kuhinja po zmernih cenah.
Abonement na hrano zelo nizek!

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Siska št. 22

priporoča svojo delavnico za iz-
delovanje oblek za gospode po
meri. Ima prvovrstne moči.
Točna postrežba in zmerne cene.

Išče se krojač,

kot namestnik mojstra, več
nekoliko urezovanja, voljan pa
privaditi se temeljiteje. Dober
poznavelec vsakega krojaškega
dela in predvsem popolnoma
zanesljiv. Naslov pod št. 87
pri upravi Napreja.

**Petrolejske
vrče in zaboje**

kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po
K 58.—
posamezne vrče po K 22.—
franko postaja odpošiljatelja.

Hrovat & Komp.

Ljubljana. Polag realke.

Misi, podgane, stenice in škurki
ter ves mrčes mora poginiti, če se
vporablja moja pre-
izkušeno najboljša in povsod hvaljena
sredstva, kakor: za miši 10 K,
za podgane in miši 10 K, za škurke
10 K, a posebno močna vrsta 20 K,
posebna močna tinktura za stenice
10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek
proti mrčesom 6 in 12 K, tinktura
proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K,
mazilo za uši pri živini 6 in 10 K,
prašek za uši v obleki in perilu
6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na
sadju in zelenjavi (uničev. rastlin)
10 K, prašek proti mravljam 10 K,
mazilo proti garjam 10 K. —
Pošilja po povzelnju: Zavod za ek-
sport M. Jünker, Zagreb 40.
Petrijnska ulica 8.

ŠTAMPILJEGRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
OVORNÍ TRG 1

Katalog franko

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 15.

Šivalni stroji in
stroji za pletenje.
Izborna konstrukcija
in elegantna izvršitev
iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena l. 1867.
Vezanje povleke brezplačno

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarov.

Dürkopp, Styria, Waffrad.

Začasno znižane cene!

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko
banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: Vloge na
knjižice in
na tekoči račun proti najugod-
nejšemu obrestovanju.
KUPUJE in PRODAJA:
devize, valute, efekte itd.
ESKONTIRA: menice, ter-
jatve, fakture

DAJE: kredite in predujme
na blago, efekte itd.
IZDAJA: akreditive na vsa tu
in inozemska mesta.
POSPESUJE: trgovino,
industrijo
ter uvoz in izvoz.

Brzojavi: ESKOMPTNA.

Int. telefon št. 146.

Tovarna**JOS. REICH**

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva

vsakovrstno --

----- blago.
Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zape-
stnice in srajce.

Podružnice:

Maribor

Gosposka ul. 38

Novomesto

Glavni trg

Kočevje

št. 39.

Čevlji tovarnePeter Krina
& Co.

Tržič

Tržič

prodajajo se zaradi začasne opustitve obrata,
dokler traja zaloga, po znatno znižanih cenah

na debelo in na drobno!

Izdelki zajamčeni samo iz najboljšega usnja!

ZALOGA:

Breg 20 Ljubljana Breg 20

Pri naročilih naj se sklicuje na oglas „NAPREJA“.

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim poročitvom)

sprejema**hranilne vloge, ki jih ohreštuje po 4%.**

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647 42

Društveni sklad K 30.959 43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207 94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 250 in delež K 40.—.

Pisarna v Zagorju št. 59.